

Kaip supranti sakinį „Kultūra skleidžiasi per kūrybą ir tarnavimą bendruomenei“?

Rūta Vilkuotytė, 10 klasė

Mokytoja Angelė Burokienė, Švenčionių Zigmo Žemaičio gimnazija

Kultūra - tai visa, kas yra sukurta protiniu ir fiziniu tautos darbu per visą jos gyvavimą. Ji sudaro pagrindines, materialines ir nematerialines tautos vertybes, o jos svarba yra neapskaičiuojama jokiais vienetais. Be kultūros tauta nebūtų tauta, tad svarbu, jog visuomenėje atsirastų kultūros skleidėjų, kurie kurtų, brangintų ir saugotų paveldą, tarnautų ir aukotųsi bendruomenės labui. Tokius skleidėjus galima laikyti tautos didvyriais. Bet vis dėlto kaipgi kultūra yra skleidžiama ir ar tie skleidėjai egzistuoja?

Kultūros skleidėjų galima rasti visur. Kultūra gali būti skleidžiama visaip, tad ir skleidėjų nereikia ieškoti su žiburiu: štai kad ir įprasta, bet labai svarbi profesija šioje srityje yra mokytojai. Jau nuo mažens vaikai ar paaugliai privalo gauti ugdymą apie savo tėvynės papročius ir kultūrą, o čia didelį vaidmenį atlieka jų mokytojai. Štai puikūs pavyzdžiai iš mano gyvenimo yra muzikos mokytoja Jolita Budrytė ir dailės mokytoja Jūratė Vitkauskienė. Šios dvi mokytojos pačios domisi kultūra, deda ypač daug pastangų, kad būtų ugdomas vaikų kultūros suvokimas, per pamokas suteikia daugybę žinių, kurios man ne vieną kartą pravertė gyvenime. „Perduodant tradicinę kultūrą labai svarbus ir ugdymas priešmokyklinio ir mokyklinio ugdymo įstaigose, nes ir jų pedagogai gali atlikti didelį vaidmenį ugdant jauno žmogaus tautinę savimonę. Šiame etape labiau pagilinamos kultūrinės žinios, bendraamžiai vieni kitus patraukia domėtis tradicine kultūra. Kuo žmogus vyresnis, tuo sunkiau jį sudominti ir patraukti domėtis etnine kultūra,“ - taip apie kultūrinį ugdymą mąsto mokytoja Jūratė Vitkauskienė. Skleisti kultūrą nėra sudėtingas darbas, ypač jaunas žmones lengva sudominti viskuo. Papročių, tradicijų tęsimas yra kiekvieno lietuvių darbas, tad galima teigti, kad kiekvienas iš mūsų bent truputį skleidžiame kultūrą ja domėdamiesi, ją saugodami ir didžiudamiesi.

Kūryba yra svarbi kultūros skleidimo dalis. Kurdami žmonės dažniausiai išreiškia savo jausmus, emocijas, meilę kitiems žmonėms, daiktams, šaliai. Štai puikus pavyzdys yra dokumentinio-muzikinio filmo „Čysta fa arba gyvenimas su muzika“ pagrindiniai veikėjai, Švenčionių kultūros centro kapela „Kaimynai“. Režisierė Agnė Marcinkevičiūtė, remdamasi tikrais faktais, filme labai gražiai atskleidė muzikos svarbą savamoksių liaudies muzikantų gyvenimuose. Nuo pat mažens muzikantai patys kurdavo melodijas, iš visokiausių medžiagų konstruodavo instrumentus, o dabar jie jau daugiau nei 20 metų groja kartu ir skleidžia savo bei savo krašto muziką žmonėms. Jie įkvepia jaunimą ne tik savo meile muzikai, bet ir įdomiu faktu, jog jie groja be natų ir nėra lanke muzikos mokyklos, neturi muzikinio išsilavinimo. Jų grojama muzika keliauja tiesiai iš širdies su daugybe emocijų. „Muzika mano gyvenime yra pagrindas - groju ir dainuoju tiek darbe, tiek laisvalaikiu. Tai yra svarbi kultūros skleidimo dalis, nes muzika padeda išlaikyti ir tęsti krašto kultūrinės tradicijas. Su kapela stengiamės aplankyti kuo daugiau renginių, ne tik koncertuodami bei skleidžiami savo krašto kūrinius, bet ir kad išmoktume apie kitus regionus.“ Taip apie muzikos svarbą mano kapelos vadovas Rimantas Ankėnas. Atlikdami liaudies dainas kapelos dalyviai skleidžia ir išsaugo mūsų kultūrą ateities kartoms. Tad galima teigti, jog kūrėjai - dainininkai, muzikantai, tapytojai, audėjai ir pan. - padeda išsaugoti ir skleisti mūsų kultūrą, tarnauja bendruomenei.

Apibendrinant galima teigti, kad kultūros skleidėjų yra visur, jie teikia žmonėms džiaugsmą, šventę, pažinimą. Pati kultūra skleidžiasi per meilę tėvynei, per kūrybą, per žmones. Kultūra yra labai svarbi mūsų gyvenime, jos išsaugojimas yra pagrindinis mūsų darbas. Be savitos kultūros Lietuva nebūtų Lietuva.